

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Stipendiștii nostri.

(✚) Tocmai în zilele acestea sunt întruniți ilustrii membri ai reprezentanței fericitului Mecenat *Emanuil Gozdsu*, ca deoparte să delibereze asupra rezultatelor și sporului în studiu, dovedit din partea celor ajutoși din fondul numitului mare binefăcător; iar de altă parte să împartă la petenți noi, suma disponibilă pentru stipendii.

Acastă împregiurare ne îndreptăză de astă-dată gândul asupra chestiunii stipendiilor, care în viața culturală a poporului nostru are o însemnătate atât de mare. Dacă alte popore materialicește bine-situate au introdus această instituțiune, ca să nu se îngrope eventualele talente ale tinerilor din părinți săraci, ei s'le deosebească și a le pune în serviciul neamului și al omenimei: cu atât mai virtos se împune ea poporului nostru, de care s'racia se ține par'că legată ca umbra de obiectul care-o produce.

La noi majoritatea tinerilor academici este avisată la ajutor străin, căci altcum n'ar putea subsista, și astfel poporul nostru ar fi lipsit de acea pătură cultă, care este indispensabilă pentru închegarea unui neam cu orecare misiune în sinul omenimei; ar fi lipsit de elementul, care împodobesce holda neamului și o nobilităză, și de forța, care se verse în masa poporului dușul unei vieți conșcie de individualitate sa etnică, dând acesteia, pe baza progreselor omenimei întregi, directiva ulterioarei dezvoltări, în conformitate cu însușirile caracteristice ale rasei.

Cei-ce la noi au avut fericirea a se număra între primii pioneri ai culturii române, știu să spue, ce valora poporul fără inteligență și fără conducători eșii din sinul seu, cari cu urechea la sinul neamului s'le pipăie pulsul, s'le cunoscă pasurile și aspirațiunile, și s'le arate calea pe care are să înainteze, ca să nu rătăcescă și eventual să cadă în abisul pierdării, lăsându-l pradă intereselor străine.

Poporul nostru a simțit veacuri această lipsă. Domnii, cari s'au apropiat de el, nu s'au apropiat și de sufletul lui; și o neîncredere a caracterizat totdeauna raportul dintre ei. Ba avem chiar și ați, drept urmare a vi-tregității trecutului, ocașiune a es-peria, cât de greu se încrede Românul la început în domnii sei, pentru-că păteniile de veacuri l'au făcut precaut, și el mereu se gândește la: „măncatu-s Dómne de rele“...

Fără îndoială lipsa inteligenței este lipsa capului unui popor, iar sporirea ei în proporțiune armonică cu dezvoltarea și trebuințele lui, este neapărat de lipsă.

Dacă facem o reprivire în trecutul nu tocmai îndepărtat, aflăm că aveam abia o mână de ómeni instruați. Moș *Herlea* spunea cu o ocașiune într'un cerc de tineri universitari, că în tinerețele sale abia erau atâta domni, câți a-i duce odată în spate; iar acum când s'au sporit așa de îmbucurător, îi rîde inima.

Acastă sporire a fost produsă prin multelesucurse și ajutoșe date tinerilor porniți pe cariera învățăturilor. Și dacă cercetezi mai de aproape pe bărbății nostri instruați, mai ales din generația mai veche, abia afli câte unul care s'nu fi fost ajutorat de diferiți binevoitori. Cu deosebire cei aparținători bisericeii noastre, aproape toți știu să spue despre isvorul nesecat al ajutoșelor împărțite de marele Șaguna.

Este deci salutar, că ómeni cu dragoste de neam s'au gândit de timpuriu asupra creării de fundațiuni pentru stipendii; și binecuvântată să fie memoria lor în veci, căci fără de aceste progresul, ba chiar existența neamului nostru ar fi periclitată. Aruncând o privire asupra acestor fundațiuni, cu deosebită mângăiere trebuie să accentuăm, că numărul și mărimea lor e mulțumitoare, deși nu de ajuns pentru leghionul trebuințelor ce ne încunjoră. În fruntea tuturor stă fundațiunea fericitului *Gozdsu*, care distribue la an ca stipendii considerabila sumă de circa 30,000 fl. la tineri dela universitate și la puțini din școlele medii și

din școlele de cadeți. Consistoriul nostru arhidieceșan împarte din fondul „*Andronic*“ o sumă anuală de preste 6500 fl. pentru învățăceii dela meserii și pentru sodali și măestri noi; iar din celelalte fonduri alte 6300 pentru universitari, clerici, pedagogi și elevi din școlele medii. Asemenea există fundațiuni mari la *Arad* și *Oradea-mare*, în frntea cărora stă „*Fundațiunea Elena Ghiba Birta*“, cu un capital de preste 60.000 fl., precum și la *Caransebeș*, și câteva stipendii la *Lugoș*, *Rșinari*. etc.

La aceste se mai adaug fondurile „Asociațiunii“.

Biserica soră gr. cat. are asemenea fundațiuni frumoșe, cu aceeași mențiune.

Cuprindând toate aceste fundațiuni cari formăză avere națională, la un loc, precum a făcut-o societatea „*Petru Maior*“ a tinerimei academice din *Buda-pesta*, aflăm că este mare numărul tinerilor nostri universitari stipendiați.

Câți deci au să mulțumescă pânea cea de toate zilele, oficiul, starea și vaza, la care au ajuns, binefăcătorilor, cari le-au înlesnit ori chiar făcut posibilă câștigarea cualificațiunii.

Tocmai de aceea, din toate punctele de vedere îndoite datorințe se impun acestora, în activitatea lor, în mijlocul poporului din care au eșit și din averea cărui s'au susținut.

Ne-am estinde prea tare înșirând pomelnicul acelor datorințe. Pe scurt numai fie dîș, că pe lângă străduința de a desvolta întreaga lor activitate spre binele și progresul neamului și a bisericeii, datori sunt cu toții a reda și ei neamului și instituțiunilor lui barêm, o parte din ce au primit.

Cu toate acestea am avut trista experiență a vedea, că din sufletul multor lipsesce chiar și sentimentul de recunoștință față de marii lor binefăcători ori față de memoria acelor. Dela festivitatea ce anual se face cu ocașiunea depunerii unei cunune pe mormântul fericitului *Gozdsu*, adeseori trebuie să simțesci durerea de-a constata absența unei considerabile părți

dintre stipendiștii fundațiunii lui. Ori apoi ar fi interesant a putea constata, câți dintre ei dau din sutele de fl. ce le primesc, 1 fl. pentru tabloul lui? ca să le împodobescă locuința în timpul de studiu precum și întrégă viața lor, ca unuia părinte, care i'a scos din lipse și i-a făcut aceea ce sunt.

Ce să dîcem apoi de alții, cari deși au crescut pe banii națiunii, nu-i veți membri la vr'o societate culturală a neamului, care i-a fost părinte; nu-i veți contribuind un denar pentru un scop filantropic! etc.

Mulți dintre acestia merg așa de parte, că devin nisce egoști crași, trăiesc numai pentru sine și pentru scopurile lor particulare, abandonând orice interes comun. Ba unii merg până acolo, că devin dușmanii și despoitorii instituțiunilor cari odată cu părintescă căldură i-au ocrotit. Membrii consistoriilor noastre adeseori au avut ocașiune a se convinge, cât de fără milă se pórta unii inteligenți de ai noștri d. e. față de bisericile noastre în procesele și daraverile ce le au acelea. Purcederea acestora devine cu atât mai vrednică de condamnat, cu cât instituțiunile noastre culturale au cât se pôte de multă trebuință de considerare și munificență; și așteptă această mai ales dela aceia cari s'au împărțășit și ei de binefacerile lor.

Am atins acastă scădere a noastră, pentru că ni se pare prea mare numărul acelor, cari calcă nobila însușire de-ași reaminti binefacerile primite și a căuta rșplătirea lor. *Uitarea* în această privință este cât se pôte de condannabilă.

În fața acestei situațiuni apare cu atât mai nobil sufletul acelor, cari cultivă în ei cea mai nobilă dintre floi: *recunoscința*. Ce plăcut ni-a atins pe toți d. e. purcederea unui advocat român, care a purtat gratuit procesul în afacerea lășământului lui *Iancu*; iar între sufletele nobile trebuie să înșirăm d. e. pe fie-iertatul advocat *Dr. Absolon Todea* de la *Reghin*, care din averea câștigată și prețuită judecătoreșce cu 70.000 fl., a lăsat o fun-

FOIȚA

Gura Lumii?!

Gura lumii?... las' să dîcă.

Că de-mi strică pe ogor

Ploi în luna lui Cuptor,

Când porumbu-i de legat

Și grâu de secerat;

Gura lumii 'i dorului

Ca unda isvorului,

În muchia priporului...

Harul călătorului.

Gura lumii?... las' să dîcă,

Ci nu strică.

Că de-ar fi mândra-mi urită,

Gura lumii mi-ar fi mută:

Dar mi e mândra viorea,

Ochișorii ca mura,

Buzele ca cireașă...

Dómne!... cum s'le-ți ții gura?

Dîce lumea că iubesc?... Nici eu nu tăgăduiesc,

Ci mai tare mă 'ndrăgesc!

Mă 'ndrăgesc și mă deochi,

Și de gene și de ochi.

Și de iia cu alțițe,

Și de gura cu gropițe,

De cercelu din ureche,

De sprâncenele pereche.

Gura lumii?... ce-o să dîcă:

Că 'mi-e mândra tinerică,

Și mi-am prins-o ibovnică?... Ci-i așa!...

minciuni nu spui!...

Și de ce?... de teama cui?...
T. Dușescu Dușu.

Marile Yachturi

Se știe că în Anglia s'a desvoltat în deosebi distracțiunea de a întreprinde călătorii pe bordul bastimentelor de plăcere, distracție căreia s'a obiciuit acolo să i-se dea numele de „yachting“.

În adevăr, nicăeri nu există un mai mare număr de yachturi ca în Anglia. Nicăeri yachturile cu aburi sau cu pânză nu sunt mai bine construite, mai confortabile, mai repeși.

Mulți comercianți englezi posedă un yacht după cum alții ar avea o barcă.

Englezii au înțeles și în această cestiune tot folosul pe care l'ar putea trage din punctul de vedere militar, din yachturi.

Ori-ce proprietar care-și comandă yachtul cu aburi printr'un officer în retragere din marina de rșboiu, are drept să arbo-reze pavilionul de rșboiu al flotei regale.

Prin mijlocul acesta, o mulțime de marinari englezi aparținând rezervei, găsesc pe yachturi funcțiuni onorabile și bine plătite.

Apoi marina de rșboiu mai pôte în-trebuința cele mai repeși yachturi ca cerce-tătoare, precum au făcut Statele-Unite și Spania, în ultimul rșboiu.

Fără îndoială, cel mai scump yacht construit până acum și mai bogat mobilat, a fost „*Steaua Polară*“, care aparține Țarului.

Yachtul „*Hohenzollern*“, care a transportat pe împăratul *Wilhelm* la *Constantinopol*, ori-cât e de măret, face însă puțin efect alături de „*Steaua Polară*“, care a costat 25 de milioane de lei. Numai mobilele din principalele cabine, au costat peste 10 milioane de lei, iar decorațiunile salei de mâncare, care pôte conține 200 de persoane, au costat 500,000 de lei.

Ceea-ce e mai surprîndător pe acest yacht, e puntea de marmoră roșie, albă și

negră, și un basin de asemenea de marmoră scumpă.

Un alt yacht al țarului, „*Standard*“, costă aproape 10 milioane de lei și sala sa de mâncare pôte conține 80 de persoane. „*Standard*“ are o bibliotecă, o sală de musică și ceea-ce e mai curios, o sală de bilard.

Marele duce *Alexis* călătorește pe în-crucișătorul „*Svetlana*“, construit de curen-d la *Havre*. Acest superb bastiment conține un salon mare, făcut din lemn de lă-măiu; sala de baie e întrégă de marmoră, iar patul marelui duce e de stejar bogat sculptat.

Unul dintre cele mai bune yachturi actualmente pe apă e vaporul cu dublă helice „*Giralda*“, pe care dl *Mac Calmont* l'a vîndut înainte de rșboiu guvernului spaniol pentru suma de 2.125.000 de lei.

„*Varuna*“, care aparține dlui *Higgins*, un milionar din America, a străbătut distanța între Anglia și America în 9 zile deși a avut să lupte în contra unei furtuni violente.

Acest bastiment are așa dar, o vitesă deopotrivă cu cele mai bune transatlantice, deși e de un tonagiu mult mai mic.

dațiune de 10%. Ca stipendist al biserice sale, cărei a avut să-și mulțumească poziția și averea, și-a adus aminte de biserică și i-a lăsat 7000 fl., deși a rămas și familie după dînsul. Iar unul din stpendiști consistoriului dela Lugos, repausat mai anii trecuți la Hațeg, pare-ni-se, inginerul *Davidescu*, a restituit bisericeii întreg stipendiul avut, pe lângă că, în lipsă de urmași, a testat considerabila sa avere Academiiei române.

Să căutăm deci a imita asemenea fapte de recunoștință, cu toții, dar mai ales aceia, cari nu fac alta, decât împlinesc glasul bisericeii: „*Ale tale, dintru ale tale*“.

Dualismul în criză?.. Întrebarea par'că devine iarăși actuală. În urma stărilor anormale din Austria, întrunirii delegațiunilor se pun piedeci mari; iar neîntrunirea lor ar avea urmări grave, mai ales pentru Ungaria, cu toate furlandiseala ei. Faptul de altfel e comentat viu în presă. Un distins membru al partidei progresiste germane prof. Pfersche, într'o fîie germană, lansază părerea: că neîntrunirea delegațiunii austriace ar însemna căderea dualismului, și de o dată cu acesta și sfîrșitul dreptului public dela 1867. El speră, că în locul acestei formațiuni, va intra în vîgore altă formațiune mult mai demnă. „Drumul ar fi liber, ție el, ca să reconstruim raporturile Austriei față de Ungaria, pe base mult mai demne și mai durabile, și s'ar da prilej de a purifica raporturile noastre politice, în calea căroră pactul de până acum cu Ungaria a ridicat cele mai mari piedeci.“

Acastă constatare inspiră griji unei foi maghiare guvernamentale, și face atent parlamentul maghiar, ca să alegă la totă întemplantarea delegațiunea. Aceste îngrijiri transpiră și din o broșură nu mai puțin sensațională ca cea banffyistă de mai dîună-ți; broșură apărută acum, sub titlul „*A kiegyezés válsága*“ (Crisa pactului). Veți bine, grija Maghiarilor, cei cu gura mare de altfel, zace în aceea, că zguduirea dualismului ar însemna o zguduire puternică a bazei pe care și-au susținut ei hegemonia lor până acum. Lucrul se explică deci.

Adunarea generală a „Asociațiunii“ în Deva.

Frumosă și măreță a fost adunarea generală a areopagului nostru cultural, și deastădată. Mărețe au fost și festivitățile arangiate în jurul acestei adunări. În noul seu loc de descălecare, Asociațiunea a întîmpinat aceeași primire entusiastă. Și ea și-a împlinit misiunea sa culturală și acum cu devotament. A adus și conchise vrednice de memorat. Vom da în numărul viitor, raport detaiat despre întreg decursul adunării. Acum anticipăm fru-

„Valiant“, al dlui W. Vanderbilt, a costat vre-o 2.600.000 de lei când a fost lansat. De atunci însă bastimentul a fost atât de luxos decorat și mobilat, în cât astă-ți prețuește peste 5 milioane.

De alt fel numai întreținerea acestui yacht costă pe an vre-o 500.000 de lei.

Un alt milionar american, dl Gould, a lansat de curînd un nou yacht, care, odată terminat, va costa sume fabuloase. La acest yacht, care poartă numele de „Niagara“, cabinele personale ale dlui Gould vor fi mobilate în stilul Ludovic XVI. Numai broderii au fost comandate pentru suma de 50.000 de lei.

Un alt yacht, „White-Lady“, proprietatea unui englez, e tot așa de bogat mobilat, decorat cu smalt și cu aur, cu panouri de tapiserie și catifea, împodobit cu obiecte de argint masiv.

Cel mai mare yacht mixt englez actualmente pe apă, e „Valhalla“, care are o pânză gigantică de 25.000 de picioare pătrate, adecă nu mai puțin de 2.250 metri pătrați. Afară de această mai posedă o mașină care numai ea poate da o viteză de 10 noduri.

Acest bastiment costă un milion și are nevoie de un echipaj de 100 de oameni.

mosul cuvînt de deschidere al vicepreședintelui Asociațiunii, P. Cuv. Sa dl archimandrit. vicariu arhiep. Dr. *Ila- rion Pușcariu*.

Iată-l:

Onorată adunare generală!

Au trecut ani 25, de când adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“, a fost primită și adăpostită iară cu multă prevenire în acest opid istoric. Multe schimbări au urmat de atunci în societatea cea mare; multe și însemnate momente s'au petrecut și în sinul Asociațiunii noastre; multe figuri mărețe ale bărbaților valoroși din sinul poporului nostru, dintre cari cei mai buni erau angajați și în serviciul Asociațiunii noastre, au dispărut dintre noi, lăsând nouă ca moștenire prețioasă rezultatele ostenelelor lor, și tinerimii române ca exemplu de urmat faptele lor inspirate de curată și neinteresată iubire de neam.

Schimbările, ce după legile firești se petrec în timp, societatea omenescă în mod șie-și măgulitor, cu drept sau fără drept, s'a deprins a le denota cu cuvîntul „progres“. Va fi lucrul istoriei a cerceta, încât și noi Românii din regatul Ungariei peste tot și în toate am ținut pas în progresul cultural.

În ceea-ce privește Asociațiunea noastră, fără îndoială în timpul de 25 de ani, ea s'a dezvoltat în mod natural în toate direcțiunile luând un avînt îmbucurător în interesul literaturii și culturii poporului român.

Un cuget, un simțământ este ceea-ce a condus și de astădată la această frumoasă adunare, tot ce este mai ales și mai distins în sinul poporului român. Ați venit d-lor, din apropiere și din depărtare, să participați la această festivitate înălțătoare de suflet, să contribuiți la mărețul scop al ridicării culturii poporului român, și să lucrați în interesul literaturii române. Deci vă salut, domnilor, cu frățescă salutare și din inimă vă ție: Bine ați venit!

Literatură și cultură, ca opere ale păcii, ale iubirii și ale frățietății între oameni, sunt condițiuni de viață și formeză baza de existență a unui popor, contribuind mai mult ca ori-ce la dezvoltarea și prosperarea societății omenesci peste tot. În literatura sa, adecă în limba sa trăiesce și viează fiecare popor. Limba este ce împregnează caracterul unui popor după originea lui și îl păstrează în mod durabil și neperitor. În limbă se oglindează viața și modul de cugetare al lui.

Cultura este un bun comun, la care aspiră cu o nobilă emulațiune toate popoarele de viață; ea este ce înalță valoarea personală a individului, promovează bunăstarea materială și dă avînt și putere societății națiunilor și statelor. Acele popoare au viață mai trainică, cari au literatură mai vastă și cari se impun mai tare prin o cultură superioară. În acest înțeles se ție că „știința este putere“.

Cercetînd cum am stat noi Românii în trecut cu acești factori de viață, cu întristare aflăm, că numai tîrziu am intrat în lupta nobilă pentru cultură, și această întîrziere nu s'a întîmplat din vina noastră, cât

Se ție că principele de Monaco a voit să-l cumpere pentru a continua cercetările sale științifice în adîncimea mărilor.

Regele Belgiei a cumpărat de curînd, în condițiuni excelente, un splendid yacht, „Mayflower“, care a costat 3.500.000 de lei și pentru care a dat 2 milioane.

Adesea se fac glume pe socotela marinei elvețiene, asupra amiralului elvețian. Cu toate acestea pe lacul Geneva se află cel mai repede yacht din lume „Gitana II“, construit la Havre și care străbate 26 noduri pe oră. „Gitana II“, care aparține baronei Adolphe de Rothschild, sîmănă foarte mult prin forma, dimensiunile și aranjarea mașinelor, cu un torpilor, dar un torpilor pe bordul căruia nu se simte nici o sdruncinare.

Lansarea „Gitanei“ e cea mai recentă noutate în „Yachting“, placere costisitoare de sigur, plăcere de milionari, sport însă care are și el excentricitățile și extravagantele sale.

Sportul acesta are însă și avantajul de a se prezenta sub o formă folositoare pentru țările unde a ajuns la înflorire, căci după cum am spus mai sus, e un auxiliar prețios în timp de război, iar în timp de pace procură existența la atîția bravi marinari.

Vn.

mai mult din cauza împrejurărilor nefavorabile, în cari am trăit. De sine ni-se obrude întrebarea: cum noi, cari ne-am întîrziat atât de tare și n'am ținut pas încă dela început în progresul cultural și al literaturii cu alte popoare din jurul nostru, n'am perit din rîndul lor contopindu-ne în ele? Iată și răspunsul la această întrebare: Poporul român după firea lui este bun, pacinic, inteligent și îngăduitor. Aceste însușiri prețioase ale lui i-le-a conservat religiozitatea lui, dezvoltată în mod armonic cu simțămintele naționale și patriotice, cari ca tesaur scumpe au rădăcini adînci în inima poporului român. Până la „plinirea vremii“ când poporul român a putut recurge și la alți factori culturali, religiunea a conservat în el aceste virtuți nobile, cari fac cultura adevărată. Bisericile noastre naționale i-au conservat poporului român tradițiunea, obiceiurile și moravurile lui strămoșesci, și prin ele caracterul național.

Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, poporul român a ajuns în condițiuni culturale mai favorabile și mai ample. Între factorii cari sunt puși astăzi în serviciul direct al culturii naționale și sunt chemați a contribui la dezvoltarea și îmbogățirea literaturii române, este în prima linie „Asociațiunea noastră pentru literatura română și cultura poporului român“, care înainte cu 39 ani s'a înființat de bărbați vrednici ai neamului nostru, învîpăiați de dorul sacru a vedea pe conaționalii lor și pe întreg poporul român în condițiuni de viață mai fericite.

Acastă Asociațiune, sub al cărei scut legal suntem astăzi întruniți aici la această adunare festivă, în număr atât de considerabil, după împrejurările în cari s'a înființat și a existat, a dezvoltat o activitate laudabilă împlinindu-și misiunea sa culturală la un popor setos de cultură. Entuziasmul și focul sacru cu care și a luat începutul, i-a dat ei spirit de viață durabilă și căldura dragostei între frați, care se o scutescă și se o susțină pentru toate timpurile. A avut Asociațiunea noastră perioade de timp, în care activitatea ei se părea a fi intrat în stagnațiune. Acăsta s'a întîmplat într'un timp, când inteligența română era cuprinsă în vârtejul curenților politice și atențiunea ei era absorbită de viața politică.

În timpul din urmă înse, ne credem în drept a putea constata cu oarecare satisfacțiune, că interesul pentru prosperarea Asociațiunii a crescut foarte mult; de aceea s'a și arătat necesitatea a se deschide prin modificarea statutelor ei teren mai larg, pentru activitate mai intensivă. Statutele nouă intrate în viață acum de trei ani, prin organizarea departămintelor Asociațiunii fac posibilă o activitate mai estinsă, de-a dreptul în mijlocul poporului român. După statutele vechi, activitatea Asociațiunii era restrînsă și în privința teritorială. Asociațiunea se numea transilvană, și era numai pentru Românii din Transilvania. Prin statutele cele nouă s'au rupt barierele de graniță și păretele despărțitor între Român și Român, ținîndu-se cont de individualitatea unitară a poporului român și de trebuințele lui culturale comune. Pe baza statutelor nouă toți fiii poporului român se întîlnesc la conlucrare armonică și frățescă în adunările generale ale Asociațiunii, cari au devenit adevărate sărbători culturale, unde Românii din întregă Ungaria emancipați de vederile și interesele particulare, și stăpîniți de un cuget și simțire, se interesază de ce avem mai scump, de idealurile noastre naționale.

Acestui avantaj al nouelor statute avem de a mulțumi, că Asociațiunea noastră a putut ținea în anul trecut cu deosebit succes adunarea sa generală în opidul Beinși, iară cu doi ani înainte la Lugos.

În privința sborului ce l'a luat Asociațiunea noastră în anii din urmă, mai lămurit arată rapoartele noastre către adunările generale.

Pentru acum dară împlorînd darul și binecuvîntarea lui Dumnezeu preste adunarea noastră, ca să ne lumineze și inspireze și de-astădată la o armonică conlucrare a tuturor celor de față, spre ridicarea mărețului edificiu al culturii noastre naționale, — pe lângă repețită salutare declar adunarea generală ordinară a Asociațiunii de deschisă.

Expoziția de la 1900

Românii.

Sub acest titlu, „Figaro“ de la 8/20 Aug. serie următoarele:

Participarea tînrului regat român la serbătorile de la 1900 e o adevărată bucurie și o mîndrie pentru Români.

Dela 1867, România n'a mai luat oficial parte la nici una din marile expozițiuni.

La 1878, abia ieșea din războiul în care își cucerise independența, și lupta pacinică a muncii o lăsa pentru moment indifereț: avea preocupări mai pasionate.

La 1889, România n'a participat de cît oficios. Ne aducem vag aminte de o secție românească în Cîmpul lui Martie, organizată de un comitet prezidat de principele George Bibescu, și de oare-care cărciumă românească, loc de întîlnire a publicului parisiian elegant — unde sgomotul unei muzice nebune însoțea niște mîncări pline de surprinderi.

Astăzi Românii au ambițiuni mai serioase. Ei au de gînd să ne arate că de 20 de ani s'au făcut la ei lucruri mari; că au o țară bogată, plină de aspirații și de resurse. Parlamentul ca să ne dovedescă acăsta a pus la dispozițiunea ministrilor Regelui Carol I, un credit de 2 milioane.

O parte din acest credit va fi consacrat clădirii palatului și pavilionului de care am vorbit deja și a căror lemnărie începe a se ridica, de fie-care parte a podului Alma, pe linia palatelor străine [cari vor împodobi fluviul].

Grija de a executa aceste două clădiri, a fost încredințată unuia din cei mai însemnați arhitecți ai nostri, dlui Formigé, care a avut spiritul de a inventa cît se poate mai puțin. El a căutat pur și simplu să evoce, în aceste construcțiuni, caracterul român.

Ast-fel hala centrală a palatului, va fi o exactă reconstituire a pronaosului de la mănăstirea Horez, iar în vîrfurile galeriilor laterale ale edificiului vom vedea rotunzîndu-se clopoștii catedralei de la Curtea-de-Argeș. Intrarea principală a palatului va fi asemenea porticului aceleiași mănăstiri dela Horez; ferestrele vor fi ca acelea pe cari străinul le admiră la biserica *Stravropoleos*.

Biserica *Trei Ierarchi* din Iași a dat d-lui Formigé subiectul frisei sumptuoase, care va împodobi monumentul său. Restul va fi tot așa. Arhitectul a ținut ca impresia originii să fie viibilă în cele mai mici amănunte ale clădirii, ca această clădire să fie peste tot o sintesă și un simbol al artei naționale.

Aceeași preocupare l'a condus și în construcția pavilionului în care Românii au hotărît să instaleze expozițiunile lor minieră. Acest pavilion va reprezenta, întru cît privește forma, amenajamentul general și culoarea, vechile case de țară ale României, cu pridvórele lor; stîlpii vor fi copiați după ai chililor dela biserica Antim, iar frisele luate după acelea ale bisericilor dela Hârlău și sfîntul Nicolae din Iași.

Guvernul român însă nu s'a preocupat numai cum să încadreze în chipul cel mai pitoresc bogățiile ce ne va pune la ochi; el a ținut ca aceste bogății să facă obiectul unei alegerii judicioase, obiectul unei selecțiuni din cele mai severe.

Pentru acăsta, n'avea de cît greutatea alegerii: comisariatul său general are astăzi în mîni cinci mii trei sute de cereri de admitere; ele interesază toate ramurile industriei și artei române...

Revistă Externă

Forțele britanice în Africa de sud.

„Times“ dă următoarele date asupra forțelor britanice în Africa-de-sud:

La 1 Ianuarie se aflau în Africa de sud 2 regimente de cavalerie, 2 baterii de cîmp, 1 baterie de munte, 1 companie „royal-engineers“ și 6 jum. batalioane de infanterie. Acum trupele se compun din 2 regimente de cavalerie, 2 baterii de cîmp, 1 baterie de munte, 3 companii artilerie de fortăreță, 6 jum. batalioane infanterie, 4 plutóne de intendență și 2 de sanitari. Alte 2 baterii de cîmp și două batalioane de infan-

terie au primit ordinul să plece în Africa de sud. Armata engleză din Natal și Cap, care p^ote fi întrebunțată acum, se ridică la 10.000 de oameni. Afară de acesta în Natal se p^ote conta pe 1550 de voluntari, dintre cari 90 pentru marină, iar restul pentru infanterie și cavalerie sau artilerie de câmp. Apoi, mai e de relevat o trupă europ^{enă} de poliție compusă din 550 de oameni.

În total, în Natal se află la dispoziția guvernului britanic cam 6000 de oameni de trupe regulate și cel puțin 2000 voluntari și polițiști.

În Cap, pe lângă trupele regulate se p^ote dispune de 7000 voluntari și 11 tunuri.

Ținutul Beciuana dispune de o trupă de 130 de oameni cu 10 ofițeri și o trupă de indigeni sub comanda a 4 ofițeri.

Din cei 2000 de oameni în stare de a purta arme ai Rhodesiei, se p^ote forma de asemenea o trupă.

Se lucr^{eză} cu zor pentru recrutarea trupelor. Colonelul Baden-Powell a format un corp bine organizat care p^ote fi trimis ori-când la granița Transvaalului. E vorba și despre formarea unei divizii maritime din escadra Capului.

NOUTĂȚI

Fundațiunea „Gozsdu“. La ședințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu au sosit aici membrii: P. S. Domnii Episcopi Popea și Goldiș, apoi Ioan Cav. de Pușcariu, Dr. Iosif Gall, Avram Berlogheași Dionisiu Poinar.

Instalarea parochului din Geogiul de sus, tract. Alba-Iulia, s'a s^{ev}erșit, după cum ni-se scrie, Duminecă în 8/20 l. c., în mod s^{erb}ătoresc. Alesul preot e fiul acestei comune, dl. *George Albu*, fostul administrator parochial în Alba-Iulia-oraș. Noul păstor sufletește sosind în mijlocul turmei sale, însoțit de dl administr. prt. Florian Rusan, e întâmpinat cu alaiu de o deputațiune numeroasă, în frunte cu învățătorul local V. Ciora și epitropul I. Repede. În biserică înainte de a se începe sf. liturgie, dl administr. prot. rostese o cuvântare de introducere, predând noului păstor cheile bisericei. Părintele Albu oficiază apoi, frumos și impunător, sf. liturgie, la sfârșitul căreia își espune în cuvinte bine cumpănite, programul activității sale ca conducător al credincioșilor sei. Poporul îi răspunde cu strigăte de bucurie. După serviciul d-zeesc a urmat o masă veselă la noul paroch.

Calumniie. În numărul 157 al ziarului din Arad „Tribuna Poporului“, aspirantul la preoție Traian V. Motora scriind despre răposatul Dr. Georgiu Candrea, între altele susține următoarele:

„Într'un mod excepțional a fost persecutat de răposatul Metropolit Miron Romanul și de Pr. V. Consistor arch., asemenea de autoritățile civile, ale căror ilegalități nu le putea suferi, astfel că vrând-nevrând a fost silit să treacă în România.“

Calomnia acesta la adresa răposatului Metropolit, a căruia memorie e sfântă înaintea noastră, și asupra Preaaveratului Consistor Archiepescan, care e tras în tină de un preot ales, calomnia acesta tinărul candidat la preoție are să o justifice cu acte publice; altecum încât pentru răposatul de pie memorie Miron Romanul, Archiepiscop și Metropolit, l' declarăm noi de calumnitar, iar încât pentru Preaaveratul Consistor Archiepescan vom recurge la dispozițiunile regulamentului disciplinar.

Profanarea crucii „Gazeta“ spune, că locuitorul sas Johann Thiess din Feldiôra (lângă Brașov) „într'un mod infam, neexpresibil prin cuvinte, a batjocorit crucea română ce se află în apropierea bisericei. Credincioșii au pretins satisfacție și au imputernicit epitropia să facă arătare pe cale judecătorească. În ziua pertractării însă, locuitorul sas a cerut pace, oferindu-se a purta cheltuelile de proces, a face pe spesele sale altă cruce și a da o despăgubire bisericei. Eforia a primit pacea, dar cu toate acestea o parte din credincioși sunt nemulțumiți. Chestiunea s'a înaintat la consistorul din Sibiu.“

Ciuma înfiorătoare, face pe guvernele țerilor să iee m^{esuri} întinse de precauție. În Oporto s'a oprit comunicația trenurilor. Se vestește, că în Lisabona și în alte orașe ale Portugaliei încă s'au ivit casuri de ciumă. Pericolul e deci foarte serios. În Rusia încă a izbucnit acesta b^{olă} pustii^{tore}, în ținutul Astrahan, lângă Marea Caspică, și precum se vestește, iadimensii înspăimântătoare. Guvernul român a luat m^{esuri} stricte de ap^{erare}, închid^{ând} granița către Rusia; pe țărmii Pruthului s'a tras cordon militar. Guvernul austriac încă a făcut dispoziții de aspră carantină la granițele spre Rusia.

Dr. V. Babeș. Al trei-spre-decelea congres internațional de medicină, care se va ținea la Paris în zilele 2—9 August 1900, pe timpul Expoziției, va fi presidat de eminentul medic bacteriolog român, dl Dr. V. Babeș, numit președinte de on^{ore}.

Turiști nenorocoși. Profesorul *Ober-hummer* din München, întreprind^{ând}, după cum am mai anunțat, un voiaj științific prin Transilvania, a ajuns și la noi în Sibiu. Mai alaltăieri, împreună cu o societate de aici a făcut o excursie pe munții din graniță, către România. Plouase; terenul pe unde mergeau, se înmuiașe și era pufăios. Într'un loc ajung^{ând} la marginea unei prăpastii, o stâncă s'a rupt și s'a prăbușit împreună cu Ober-hummer pe c^{ostă} în jos. Din norocire înse, haina profesorului s'a oprit într'un trunchiu, și așa el a scăpat cu mici rane de grozava m^{or}te ce i-se pregătea în fundul abisului. Un alt membru din societate înse, Göbbel, cassarul parochial ev. lut., n'a avut norocul lui Oberhummer; el s'a rostogolit în ad^{âncime}, de unde abia l'au scos, zdrobit grozav.

Un balon militar s'a slobozit mai alaltăieri pe câmpia comunei Lăpușul-unguresc, apr^op^oe de Cluș. Balonul a trecut Carpații, venind din fortăreața militară Przemyśl. În el erau doi ofițeri.

Procesul Dreyfus, acesta monstruoasă dramă a veacului, în actul ei ultim încă e fioroasă. Forul militar din Rennes caută neobosit firul de esire din gr^oznicul labyrint. Dar e greu. Procesul merge ad infinitum. Îțele's încurcate grozav. Dosare uriașe, cu mestecătură. Martori nenumărați. Dar martorii nu prea fac lumină. Și din rezultatul mărturisirilor de pân' acum anevoie ne-am putea formula o părere în favorul lui Dreyfus. Martorii militari cu deosebire, sunt apr^op^oe toți contra lui. Se vede cât colo, cât de meșteșugite și ascuse sunt firele acestui scandal fără pereche. E foarte problematică scăparea lui Dreyfus. Numai de nu s'ar încurca și mai rău afacerea. Lucruri sensaționale, după cele premerse, n'ar fi surprinț^{ătoare} de loc. Se speră sentență finală cam pe la mijlocul lui Septembrie.

Noua lege despre procedura criminală întră în v^{ig}ore dela 1 Ianuarie 1900, în legătură cu legea despre procedura curții cu jurați. Esența legii e, că dela anul nou curtea cu jurați se va putea estinde nu numai asupra afacerilor de presă, ci și asupra altor cauze criminale avise la astfel de procedură.

Petrecere filantropică va aranja tinerimea studi^{oasă} română din Abrud și jur, Duminecă în 3 Septembrie n. 1899, în sala hotelului „Detunata“ din Abrud.

Căldura în America. Pe când în totă Europa timpul s'a r^{ecor}it simțitor, diarele englez^o scriu că în America domnește o căldură spăimântătoare, și că acum câte-va zile au fost 17 casuri mortale de insolație.

150 ani dela m^{or}tea lui Goethe, s'au împlinit eri. Ac^{estă} zi însemnată o s^{erbăză} Germanii cu pompa vrednică de genialul lor poet. Cu deosebire în orașul Maina-Frankfurt, unde e și monumentul lui Goethe, s'au arangiat festivități splendide. Lume colosală din toate părțile. Orașul împod^{obit} strălucit.

O statistică. În „Almanachul“ universității din Pesta aflăm următoarele date statistice pe anul scol. trecut: S'au înscris la toate facultățile universității 5252 ascultători, din cari 71.27% la facultatea iuridică, și nu-

mai 12.13% la cea de medicină și 14.87% la filosofie. După confesiuni, tabloul se presintă astfel: 43.59% a ascultătorilor sunt rom. cat., 29.30% Ovrei, 11.46% ev. ref., 9.12% ev. lut., 3.63% gr. or., 2.67% gr. cat. și 15 unitari.

Proporția în care s'au înscris ascultătorii la dif. facultăți, după confesiuni, e următoarea: Mai mulți iuriști a avut relativ confes. gr. or. (74.87%) și cea unitară (toți 15), apoi vin reformații, rom. cat., gr. cat. și jidovii; cesti din urmă înse se aplică mai mult la medicină, unde între toate confesiunile au relativele procente cele mai mari. Gr. or. la medicină au fost 16.23% pe când la filosofie, unde mai mulți sunt ev. lut., gr. or. au fost numai 8.90%.

Anunț școlar

La școala comercială superioară gr. or. română din Brașov se începe anul școlar 1899—1900 la 1 (13) Septembrie a. c.

Înscirile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. 1899, în fiecare zi dela 9—12 ore a. m.

Esamele supletorii și de emendare se vor ținea în 31 Aug. și 1-a Septembrie v. a. c. Cei ce vor întârzi^a de la acest examen, sau dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Esamenul verbal cu privațiști se va ținea în 3 Septembrie v. a. c. la 8 ore dimineța.

În clasa I-a pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot prezenta atestat de trecere de pe clasa IV gim. reală sau civilă, dela o școală publică. La înscriere se recere: Atestat școlar, atestat de botez și certificat medical de revaccinare.

Elevii cari se înscriu pentru prima oară la această școală, plătesc o taxă de înscriere de 4 fl. Didactrul anual e de 30 fl. pentru elevii români gr. or. și gr. cat., iară pentru cei de alte confesiuni atât taxa de înscriere cât și didactrul îndoit. Pe lângă aceste, fie-care elev mai plătesce 1 fl. taxă pentru societatea de lectură, 50 cr. taxă pentru testimoniu și programa școlară. Tot aceste taxe le plătesc și elevii privațiști.

La înscriere fie-care elev plătește întregi toate taxele amintite, afară de didactru care trebe plătit cel puțin a treia parte. Elevii restanțieri de didactru nu vor fi înscriși până nu plătesc restanța, precum și întreg didactrul și toate taxele pe anul curent.

De ore-ce ordinea și curățenia sunt semne de creștere bună și distinsă, cu deosebire pentru comercianți, li-se atrage atențiunea celor ce doresc a se înscrie la această școală, asupra necesității de a-și procura uniforma prescrișă pentru elevii ei și toate recheșitele și cărțile de școală corespunzătoare, căci necorespunz^{ând} cerințelor, acestea nu vor fi admise spre folosință.

Informațiuni în ori-ce alte privințe de direcțiunea.

Brașov, 10 Aug. 1899 v.

Arseniu Vlaicu,

directorul școlii comerciale superioare gr. or. române.

Notiță literară.

Am primit la redacție următoarele aparițiuni literare mai n^oue:

„Religiunea în „școala veche“ și „școala nouă“, de Dr. Petru Barbu, Caransebeș, 1899. Zelosul autor, care și până acum ni-a înzestrat literatura pedagogică cu atâtea scrieri didactice-religioase, în noua sa carte făc^{ând} o paralelă între sistemul vechiu de învățământ și între școala nouă „Herbartiană“, sc^ote în relief avantajele aplicării principiilor moderne pedagogice în sc^ole și în ce privește studiul religiunii, indic^{ând} metode mai corespunzătoare întru realizarea scopului m^{are}ș al celui mai important obiect de învățământ în sc^olele noastre populare. În atenția bărbatilor nostri de școală. Broșura se p^ote procura dela librăria diecesană din Caransebes, sau dela autor, cu prețul de 1 cor.; iar cateheții și învățătorii gr.-or. din Metropolia noastră primesc broșura gratuit, dacă trimit portul postal.

„Geografie“ și „Istoria universală“, pentru școle civile și superioare de fete. Ambele pe baza planului de învățământ din 1887.

După Alexandru Mârki, în românește de I. Popovici, prof. la școala civilă be fete a „Asociaț.“ Sibiu. Dl Popovici, cunoscut de altfel și d-sa ca autor didactic, ne-a înavuțit literatura școlară cu două din cele mai bune manuale ale literaturii pedag. maghiare, care se pot folosi cu același succes nu numai în sc^olele civile de fete, dar și în alte institute de învățământ de categoria acestora, gimnasii, sc^ole reale, etc. Sunt cărți lucrate și ele pe baze pedagogice moderne. Ca traducere, ne-eseptionabile; ca execuție tehnică, frumoasă. Le recomandăm cu căldură cercurilor noastre școlare. Și credem că vor fi bine primite, pentru că, durere, literatura noastră pedagogică e încă foarte s^{er}acă în publicații originale de acest fel. Se pot procura la librăria archidiececană, Sibiu; Geografia costă 1 fl. 30 cr.; Istoria 1 fl.

„Un comentariu la §. 96. al Statutului organic bisericesc gr. or. român, după 30 de ani“ de Ioan cav. de Pușcariu, Brașov, Tipografia Ciureu, 1899. Reprivire critică asupra alegerilor Archiereilor nostri de la era constituțiunii bis. încăci. Costă 1 coronă.

„Paza Maicei sfinte“, dramă în patru acte, localizată de Antoniu Pop p. Nr. 2 din Bibl. teatrală a „Aurorei“. Gherla. Prețul 12 cr.

„Idei fundamentale în economia politică, și o nouă teorie sociologică“, de Ioan Socaciu, profesor; editura autorului; Brașov; Tip. Mureșan, 1899. Formează partea generală fundamentală dintr'un sistem de economie politică, care l' va publica autorul, și tractează punctele cardinale de orientare pe terenul vieții economice-sociale.

Mai nou.

Asociațiunea la Deva.

Comitetul central a sosit în Deva Sâmbătă la orele 1½. E primit cu însuflețire de o grupă de inteligenți în frunte cu prot. *Romanul*. La sara de cunoscință s'au întrunit cam la 200 persoane, din diferite părți. D^{um}inecă după celebrarea serviciului D-zeesc, v. președintele deschide adunarea printr'o vorbire viu aclamată la care răspunde *Fr. Hossu-Longin*. Dl *Iosif Vulcan* salută adunarea în numele „societății pentru fond de teatru român“. La banchet au luat parte vre-o 300 persoane. Concertul a reușit splendid; tot așa petrecerea populară. Din conclusele adunării luate ieri, amintim, că s'a hotărât unanim a nu se mai primi cei 400 fl. dela guvern pentru meseriași.

VARIETĂȚI

(Puși în cușcă de fer).. Patru arestanți din penitenciarul orașului Otis (Ohio) au fost puși zilele acestea într'o cușcă de fer, făcută într'adins pentru dișii.

Acești patru arestanți, cari sunt spaima penitenciarului, unde li se d^{ice} „diavolii închisorii“, au omorât deja, fie-care, 1 sau 2 paznici de când sunt închiși acolo.

Osândiți pe viață, ei erau supuși la pedepsele cele mai aspre din pricina nesupun^{erii} lor, dar nimic nu-i putea îmblânzi, nici să-i sil^{escă} să lucreze. Atunci s'a hotărât să se recurgă la ac^{estă} pedepsă, care este una din cele mai crude.

Unul din prizonieri s'a împotrivit cu atâtea înverșunare când a trebuit să fie pus în cușca de fer, în cât a fost nevoe de 6 oameni ca să'l bage în ea.

Paznicii penitenciarului sunt încredințați că acești patru bandiți nu vor sta multă vreme în cușcă, fără a se omori unul pe altul.

(Necaz). Ei bine Ionel, d^{ice} tatăl, și-am adus atâtea jucării frumoșe, și tu tot ești posomorit, par că nici nu te bucuri. La ce te gândești?

— Cum se nu fiu posomorit când mă gândesc că jucăriile le capăt toate odată, iar după aceea pe r^{end} tot bătae, precum rup jucăriile...

Ad Nr. 339/1899

[181] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. Luncani, din protopresbiteratul Hațegului, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau anual suma sigură de 560 fl. v. a.

Concurenții au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiter.

Se notifică, că concurenți din acest tract nu sunt, și că Luncani este o parochie de munte cu casele împrăștiate printre munți.

Hațeg, în 9 Iunie 1899.

În conțelegere cu comitetul parochial —

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al Hațegului.

Tit V. Gheaja
protopresbiter

Nr. 354/1899

[180] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Ampoița, în protopresbiteratul Albei-Iulia, se publică a doua-ora concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 410 fl. v. a.

Doritorii pe a ocupa acest post, să-și trimită cererile concursuale în termenul deschis la subscrisul oficiu, instruite în sensul normelor în vigoare.

Alba-Iulia, în 7 August 1899.

Oficiul protopresbiter al gr.-ort. al Albei-Iulie, în conțelegere cu comitetul parochial.

Florian Rusan
adm. prot.

ad. Nr. pp. 520 1899

[178] 2—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile din comunele Apahida, Călata-mare, Călian, Cojocna, Panic și Someșfalău, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul anual a fie-cărui învățător din aceste comune e 300 fl. și cuartir liber în edificiul școlei.

Doritorii de a concura la careva din aceste posturi, au a-și așterne suplicele de concurs subscrisului, până la termenul sus indicat, fiind instruite în sensul normelor în vigoare.

Oficiul protopresbiter al rom. gr. or. a Clujului, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Cluj, 10 August 1899.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

Nr. 172/1899.

[170] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Abrudsat, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în jurnalul „Telegraful Român”.

Venitele parochiale dau anual suma de 688 fl. v. a.

Concurenții și vor înainta cererile lor instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis, la subsemnatului oficiu protopresbiter, p. u. Abrudbánya.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Abrud, în conțelegere cu comitetul parochial.

Abrud, 10 Iuliu 1899.

Petru Popoviciu
protopresbiter

Nr. 377—1899 ppresb.

[172] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se descrie prin această concurs cu termenul preclusiv 31 August a. c. v.

1. Saschiz, cu salar anual de 300 fl. pelângă cuartir și lemnele de foc.

2. Hașfalău, cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Ródes, cu salar anual de 300 fl. și anume: 240 ajutor dela stat, 50 fl. dela popor, și 10 fl. ca prețul vîptualelor, pe lângă cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci susmenționate, pelângă îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserica din comuna respectivă, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, — au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare, în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopresbiter.

Sighișoara, 4 August 1899.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopop

Nr. 391/1899

[169] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Valea-Epii, în protopresbiteratul Geógiului, se deschide concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit anual de 400 fl. 88 cr. v. a.

Reflecțanții la acest post, au să-și substernă cererile de concurs, instruite conform prescrișelor „Statutului organic” și a „Regulamentului pentru parochii”, până la termenul susindicat, subsemnatului oficiu protopresbiter, de unde totodată își pot lua informațiuni mai detaiate, despre starea acestei parochii.

Hondol, 19 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Geógiului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasiliu Pipoș
protopresb.

ad. Nr. pp. 478/1899

[171] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă Frata de clasa III., protopresbiteratul Turdei, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 211 fl. 20 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua dela oficiul protopresbiter, eventual dela comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și substernă cererile concursuale, instruite conform dispozițiunilor „Statutului organic” și a „Reglm. pentru parochii” la oficiul protopresbiter subscris, în termenul de mai sus, având a se prezenta sub durată concursului în biserica din loc spre a-și documenta desteritatea în cele rituale și a se face cunoscutei poporului.

Cojocna, 8 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al român gr.-or. al tractului Turda în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Ciortea
adm. protopresb.

Nr. 388/1899

[166] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericești mai jos însemnate; se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Hunedóra, cu salar anual de 400 fl. Dela fiitorul învățător se recere, să aibă cunostințe musicale, ca să pótă conduce corul vocal al bisericești; iar în acelea Dumineci și Sărbători, în cari nu va cânta corul, să conducă cântările în strănă.

2. Petroșeni, cu salar anual de 300 fl., la care contribuie și poporul din filia Bănița, unde are a se prezenta în fiecare săptămână câte o zi. Pentru cuartir și grădină capetă un relut de 75 fl. — Reflecțantul să fie pedagog ori teolog absolut și să știe tipicul și cântările bisericești, spre a putea instrua copiii școlei în cântările bisericești.

Hațeg, la 1 August 1899.

În conțelegere cu respectivul comite parochial. —

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al Hațegului.

Tit V. Gheaja
protopresbiter

Nr. 324—1899

[175] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a II-a în Romoșel, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post s'au statorit în ședința comitetului parochial din 13 Ianuarie 1899 cu suma de 608 fl. 85 cr. val. a. venit anual.

Reflecțanții la acest post au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor prescise, în termenul deschis, oficiului protoprezbiter al subsemnat.

Orăștie, 9 August 1899.

Oficiul protopresbiter al gr.-ort., în conțelegere cu sinodul parochial ținut în 8/20 August a. c. în Romoșel.

Vasiliu Domșa
protopresbiter

[168] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Albei-Iulie, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parochia protopresbiterală Alba-Iulia-oraș, precum și locuință liberă în casa protopresbiterală parochială.

2. Taxele ce incurg dela visitarea comunelor tractuale și alte funcțiuni protopresbiterale.

3. Taxa bilanțului de 2 fl. dela fiecare parochie la an.

4. Ajutorul din casa Consistorului Archidiececan contemplat și pentru alți protopresbiteri, conform concluserilor sinodului archidiececan.

Doritorii cari reflectăză la acest post, au să-și înainteze și instruescă cererile lor, însoțite de documentele originale cerute prin concludul congresual și atestatele de cualificațiune, în termenul deschis, dea-dreptul la adresa Venerabilului Consistor archidiececan.

Alba-Iulia, din ședința comitetului protopresbiter al, ținută la 13 Iuliu 1899.

Fl. Rusan
adm. prot.

Iul. Roșca
notariu

In *Tipografia și librăria archidiececană, Sibiu*, au apărut și se află de vânzare:

Geografia

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Márki.

In românește de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. fl. 1.30
„ Istoriei universale leg. „ 1.—

Deschidere de prăvălie.

Am onóre a face cunoscut onoratului public, că 'mi-am instalat în piața de aici:

strada Cisnădiei nr. 43

prăvălie de primul rang, bine asortată cu marfă de

covóre de Brünn, depou de fabrică**în mare și în detail,**

și fiind în poziția de a pune la dispoziția publicului tot felul de marfă din bransa această cu prețurile fabricei, rog pe onoratul public să-mi onoreze

 acest nou etablissement
cu prețurile lui comande.

Cu distinsă stimă:

Beni Menyász,

depou de covóre de Brünn,

strada Cisnădiei nr. 43.

[167] 3—10

Avem de vânzare următoarele scrieri de

Teodor V. Păcățian:

Principiile politice, după Dr. F. de Holtzendorff broș. à fl. 2.—

Libertatea, traducere după I. Stuart Mill broș. „ 1.—

Lupta pentru drept, trad. după Dr. R. de Ihering broș. „ 1.—

Cu trimiterea prin postă plus 5 cr.

**Tipografia și librăria archidiececană,
Sibiu.**